

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

Œcumenica Cathedræ Apostolicæ Avthoritas

Reding, Augustin

[Ort nicht ermittelt], Anno M.DC.LXXXIX.

§. 2. Referuntur Adversariorum sententiæ unà cum responsionibus, & aliquali super eas Reflexione.

urn:nbn:de:hbz:466:1-38717

ad caput octavum Guilielmi Occam; Verumtamen, dicit Doct̄or, quòd Papa potest Imperatorem deponere, in duobus casibus. Primus pro crimine purè spirituali, ut est hæresis. Secundus, quando illi, ad quos spectat iure ordinario, sunt negligentes illum deponere. Vnde dicit Doct̄or 3. parte Dial. 2. lib. quòd universaliter, si negligat iudex secularis exercere jurisdictionem laicam, pro loco & tempore devolvitur potestas exercendi ad Iudicem Ecclesiasticum, &c. Resolutio Doct̄oris in hoc argumento est cum apparentia, quòd nunquam potest Papa Principem (seculari sui vasalli) deponere, nisi in duobus casibus prædictis.

17. Ioannes Major Doct̄or Parisiensis alter prædicti Regis ex Richerio defensor in 4. Sent. dist. 24. ad quartum argumentum contra tertiam conclusionem; Si dicatur, quòd habet (Papa) dominium in temporalibus casualiter, & quòd multum potest agere ad depositionem Regum suadendo, consultando, imò alios provocando in eos gladio manuali, quando Reges sunt labefactores fidei, & Republice Christiane totaliter inutiles: hoc mitius ferendum est, & non esset remota opinio à dictis nostris.

His superaddi possent Iuris tum Canonici, tum Civilis Peritorum sententiæ à prædicto Authore adductæ in cap. 9. sed eas reservamus in finem §. 3.

§. II.

Referuntur Adversariorum sententiæ, vna cum responsionibus, & aliquali super eas reflexione.

ARGUMENTUM I. Adversariorum.

18. EX parte adversà licet 1. argumentari per auctoritates Petri de Marca, & Petri Puteani, qui ad libertates Ecclesiæ Gallicanæ pertinere volunt, ut Rex Franciæ in temporalibus Romano Pontifici non subjaceat, variæque veterum Regum exempla Summis Pontificibus resistendum in rebus ad dominium, aut regimen temporale spectantibus referunt.

Responsio.

19. AD hanc partis adversæ argumentationem ab Authore tract. de Libert. Eccles. Gallicanæ. lib. 3. cap. 8. adductam non tam ibi respondet, quam remittit Lectorem idem Authorem ad suum de Ecclesiæ Gallicanæ libertatibus quartum librum, in quo examinatur prima Cleri Gallicani propositio. Interea prædictus Authorem in præsentis unice inculcat animadvertendum, Principes, dum Jura sua se tueri possidenterentur, libertatem quidem Regni obtendisse, non autem libertates Ecclesiæ, sed potius adversus illos has libertates fuisse allegatas: Quando, inquit Gotfridus in opusc. ad Calixtum Papam cap. 6. Ecclesiæ seculari potestatis subicitur, quæ ante domina erat, ancilla efficitur, & quam Christus Dominus dicitur in Cruce, & quasi proprijs manibus de suo sanguine scripsit, chartam Libertatis amittit. Dixerat autem cap. 4. Rex, & Romanus Pontifex cum unus contra alium,

alter pro Regni consuetudine, alter pro Ecclesiæ libertate exigitur, Regnum illam consuetudinem obtinere non potest, nec poterit; & Ecclesiæ suæ libertatis amittit plurimum. Non à Philippo IV. sed à Bonifacio VIII. Ecclesiæ libertas allegabatur. Rex tantum libertatis nomen ad significandam liberationem à iugo Legis Mosaicæ, aut à diabolicâ tyrannide institutum volebat, ideòque illam Laicis cum Ecclesiasticis esse communem.

In alio sensu Reges Galliæ dicuntur à Clero Gallicano libertatum illius Ecclesiæ Protectores, quia scilicet auctoritate Regi impediuntur, vel reparantur injuriæ, quæ à Curia Romana illius Regni Ecclesiæ inferri præpenduntur. Sed quàm duram servitutem induxerit illa libertatis protectio, & jam in primo libro insinuavimus, & adhuc magis demonstrabimus, ubi de appellationibus tanquam ab abusu differemus.

Nuquam autem in antiquis monumentis legitur, Reges Franciæ Protectorum, ac Defensorum Ecclesiæ, vel libertatis Ecclesiasticæ titulo insignitos, quòd Summis Pontificibus resistissent, etiam prætextu amovendæ à Clero Gallicano injuriæ à Curia Romana illata. Rarissima sunt vetera hujusmodi tuitionis exempla, nisi forte aliquando Reges Episcopis, quos diligebant, nomen suum commodaverint, ut Carolus Calvus Hincmaro Rhemensi in virulentis illis ad Hadrianum II. litteris, quæ extant in 2. tom. operum dicti Hincmari sub n. 42. edit. Sirmondi, & in Litteris ad Joannem VII. quæ sunt ibidem n. 47.

Reflexio.

Reflexionem super hæc faciendo, in memoriam revoco, quæ præcedentibus 2. 3. & 4. Disquisitionibus proferebantur Summorum Pontificum, Conciliorumque erga Reges, ac Imperatores auctoritas: unde cuique constare potest, veterum Regum Summis Pontificibus resistendum exempla, si attendatur eorum tandem eventus, non tam memoranda, quàm reprimenda esse ab illis, qui Regum famæ ac honori, publicæque Regnorum utilitati consultum volunt, Quibus insuper opponi possent exempla Summorum quoque Principum, Ecclesiæ in temporalia potestatem agnoscentium, aliàs jam producta, ac discussa.

ARGUMENTUM II. Adversariorum.

EX parte Adversariorum licet 2. argumentari. Quòd illustri libertatum Ecclesiæ Gallicanæ propugnatrix sit Academia Parisiensis, cujus summa semper extitit in omnibus negotijs Ecclesiasticis auctoritas, & inter cæteras non solum Galliæ, sed totius Europæ Universitates celeberrima semper fuit fama, summaque in propaganda fide, in extirpandis schismatibus, atque componendis controversijs diligentia & industria. Huic schismatis extirpandi desiderium suavit, præponendum esse Summo Pontifici Concilium Oecumenicum, dum quis legitimus esset Pontifex, non constaret. Postea non esse infallibile Pontificis iudicium etiam circa Jus Divinum, & Ecclesiasticum, à multis ejus alumnis assertum est.

Cum

Cum vel Pontifices, vel Pseudopontifices exactionibus, vel reservationibus Ecclesiam Gallicanam opprimerent, Universitas Studij Parisiensis & quantum potuit, resistit, ac Senatus potestatem implorandam duxit, atque hinc evenit, ut paulatim Magistratus seculares eorum & negotiorum ferè omnium Ecclesiasticorum iudicium sub prætextu conservandæ libertatis, corrigendi abusûs, tuendæ possessionis usurpaverint.

Responsio.

24. Ad hanc argumentationem responsionis loco hic reponendum videtur, quod dictus Author tract. de libert. Eccles. Gallicana cit. cap. 2. n. 9. adfert: Absit, inquit, à me, ut florentissimæ illius Academiæ famæ aliquid detractum velim, quippe qui sciam, quantum doctrinâ suâ Christianæ Republicæ conferat, tamen dissimulari non potest, celeberrimam illam Academiam ad Principum voluntatem nimium aliquando deflexisse. Id sateri videtur etiam Casar Egassius Bulaeus in historia Universitatis Parisiensis tom. 4. ad annum 1379. tempore schismatis accidisse. Nam licet electio Urbani VI. magis canonica videretur, ejusque partes, secuta primam fuisse, tamen ad Clementem VII. accessit, eò quod Rex Carolus V. & Regni Magnates ejus partes amplexi fuissent. Fatendum tamen est, inquit Bulaeus, plus ipsam Gallicani Status intuitu adductam, quam causæ Clementinæ bonitate convictam consensisse, futuramque fuisse neutrius partis, si Respublica id ferre potuisset, cuius interest, in his præsertim rebus, in quibus de Religione agitur, habere consensum saltem publicum, si non animorum. Papæ iudicium infallibile non esse, tunc facultas Parisiensis decrevit, cum Reges à Romano Pontifice dissiderent. Quâ in re Principum potentissimorum, ac præsentium, desiderio aliquid concessum est.

25. Ne absint fortassis proprii honoris, & utilitatis studium à posterioribus Doctorum deliberationibus. Præmo infallibile Papæ iudicium, sibi injuriosum declarant in censurâ Amadei Guimany Anno 1667. quasi non pari ratione possent Oecumenicorum Conciliorum infallibilitatem suæ injuriæ adscribere. Nec in causis Fidei & Religionis Iudices à Deo instituti sunt, sed Consultores tantum adhibiti Doctores, Episcopali charactere non illustrati, & à Summis Pontificibus, sicut à Concilijs Oecumenicis perinde consulti possunt in difficultatibus, quæ studium & animi perspicaciam desiderant.

26. In Beneficijs laborabant illi, ut arbitror, pro Dei honore, & Ecclesiæ utilitate, suspectus nihilominus erat illorum zelus, cum ea suis conferri curabant, quâ in re coacti sunt agnoscere scrupulosam Canonum observantiam aliquando Ecclesiæ obesse. Beneficiorum enim dispensationem liberam Episcopis dimitti, quibus ex iure communi competit, tam agrè tulerunt, ut à lectionibus cessaverint, do. nec illa libertas antiquis Canonibus confirmata abrogaretur. Eodem anno, inquit Bulaeus supra citatus ad 1399. per totam Quadragesimam cessatum est à lectionibus in Universitate, teste Ioanne Iuvenale de Vrsinis, propterea, quod edito Regio redita fuerat Ordinarijs omnimoda Beneficiorum Ecclesiasticorum dispositio & dispensatio. Videbat

Universitas Prælatorum in distribuendis Beneficijs injustitiam: experta autem antea fuerat Universitas eos famulis, & famulorum amicis ea conferre solitos potius, quam doctis & litteratis. Quæ res plurimas turbas excitasset inter partes, nisi satisfactum fuisset Universitati.

Vnde patet, quam incongruè libertates Ecclesiæ Gallicanæ in ihibata antiquorum Canonum custodia, eorumque adversus Summum Pontificem propagatione collocentur: quandoquidem Universitas Parisiensis antiquis Canonibus Beneficiorum colationes Episcopis adscribentibus derogandum censebat, urgebatque, teste eodem Bulaeo, ut illa collatio Summi Pontifici reservaretur, quem sperabat æquus illa dispensaturum. Sunt alia quam plurima in historia prædictâ, ex quibus constat, Universitatem Parisiensem in suum commodum Canonibus per privilegia derogari, à Summis Pontificibus impetrasse.

Reflexio.

28. Super hisce reflexionem faciendò, constat Equidem, Universitati Parisiensi, in asserendâ Concilij supra Papam superioritate Authorem fuisse eisdem Cancellarium Ioannem Gersonium, de quo in sequenti articulo disseremus. Quo tamen minime obstante, idem Gersonius par. 4. serm. de pace & unitate Græcorum confid. 5. profiteretur indirectam, Ecclesiæ publicâ necessitate id exigente, Summi Pontificis supra Reges potestatem: Homines, inquit, per hoc, quod unicum principale Caput habent, ad tenendos ipsos tam in bonitate voluntatis, quam bonitate morali, & spirituali, convenientius & divinius se hoc modo in unitate tenent. Nec est ullo modo in præiudicium cuiuscunque dominij temporalis, vel spiritualis sive Regum, sive Prælatorum. Hic sunt duo extremi errores, dicunt aliqui, homines Ecclesiasticos, Papam, vel alios non posse ullam tenere temporalitatem, vel jurisdictionem; alij dicunt, terrenos Dominos nullum profusum jus habere in temporalibus, sed hoc verum non est, nec dicere oportet, omnes Reges, vel Principes hereditatem eorum, vel terram tenere à Papa, ut Papæ habeat superioritatem Civilem & Iuridicam super omnes, quemadmodum imponunt aliqui Beneficio VII. Omnes tamen homines, Principes, & alij subjectionem habent ad Papam, in quantum eorum jurisdictionibus, temporalitate, & Dominio abuti velent contra legem Divinam & naturalem, & potest superioritas illa nominari potestas directiva, & ordinativa potius, quam Civilis, vel iuridica. Ab hac igitur sapientiâ & doctrinâ præclarissimi sui Cancellarij Gersonis haud alienam credimus Academiam, seu Universitatem Parisiensem.

ARGUMENTUM III.
Adversariorum.

29. EX parte adversa licet 3. argumentari. Post Gersonium, schisma inter Eugenium IV. & Concilium Basileense occasionem præbuit Scholæ Parisiensi se se in celebris illius Cancellarij doctrinâ firmandi, ac nonnullis Doctoribus pro eâ scribendi. Deinde ortu diludio inter Julium II. Summum Pontificem

cem, & Ludovicum XII. Franciæ Regem, Ioannes Major, & Iacobus Almain in Ludovici defensionem eandem doctrinam adhibuerunt, eam ferè seditam initio huius sæculi suscitavit Edmundus Richerius, alij identidem promoverunt, donec Illustrissimi Præsules Parisijs congregati suâ declaratione, ac Regis brachio adversus renitentes invocato, eam ita stabilire conati sunt, ut ab eâ nemo dissentire auderet, & ex modernis, alijs eam profitentibus, alijs impugnare non audentibus, ad poteros tanquam in dubitata transmitteretur.

Responso.

30. **R**esponsois loco possunt super hac rationatione reponi, quæ præactas Author cit. lib. 3. cap. 10. à n. 2. digessit: Nunquam, inquiens, defuerunt in Galliâ, nec in ipsa quidem Scholâ Parisiensi, qui Summi Pontificis causam tueverunt: & quæ veritatis vis est, sperandum est, non desere, qui absque præiudicio, & privato affectu de rebus iudicent, & contemptis pollicitationibus, & minis, quod sentiunt, liberè promant.
31. Non est autem hic de singulis dicendum, qui prædictam doctrinam vel propugnârunt, vel impugnârunt. Cùm enim ejus defensorum opuscula collegerit in suis vindictijs Edmundus Richerius, illa simul cum ejus libello de potestate Ecclesiasticâ, & politicâ in libro nostro octavo recensebimus: eorum autem, qui contra senserunt, testimonia circa quàmlibet propositionem referemus.
32. Sed non idem fuit omnium illius doctrinæ propugnatorum aut scopus, aut affectus. Quidam enim, alijs modestius, Patronorum tantum, seu Advocatorum personam sustinuerunt. Quidam nebulonum more pacem turbare studebant: alij injuriam sibi, ut putabant, illatam ulciscerent, dolorem hæc ratione lenire conati sunt: alij vel eximij ingenij laudem, vel præmium aucupati sunt; alij, ut credere par est, putabant, obsequium se præstare Deo, ac veritati testimonium perhibere. Quæ autem cuiusque mens fuerit, Deus scit. Nobis iudicare non licet, nisi quantum eorum verba & stylus significant.
33. Ne quis autem putet, nos temerè dixisse, aliquos eam in partem pravo affectu impulsos, præmittendum est, quod scribit Henricus Spondanus ad annum 1627. num. 2. occasione censuræ libri Antonij Santarelli. Cæterum, inquit, quoniam hæc Doctorum Sorbonicorum diffidia non aliunde procedebant, quàm ex occultis schismatis seminibus, quæ à multis fovebantur; occasione inde sumptâ, Eminentiſſimus pietate, & doctrinâ Franciscus Cardinalis Ruspiscaldus pro suo in conservationem unionis Ecclesiæ, quam isti discerpere studebant, zelo, libellum scripsit in schismaticos, quem Regi dicavit, hortans, ut tanto malo autoritate suâ præverteret.
34. Sed ad Richerium. Prodiit anno 1611. liber De Ecclesiastica & politica potestate, suppresso Authoris nomine. Die nonâ Mensis Martij proximè sequentis damnatus est à Concilio Provinciæ Senonensis, Præside Illustrissimo

Illustrissimo Cardinali Perronio; Ob multas (verba sunt Decreti) quas continet propositiones, expositiones, & allegationes falsas, erroneas, scandalosas, schismaticas, & ut sonant, hereticas, Simili censurâ notatus est die 24. Mensis Maij etiam proximè sequentis à Concilio Provinciali Aquisiensi, scilicet ut continens propositiones, allegationes, & doctrinas falsas, scandalosas, schismaticas, hereticas, & impietatem, gravèque errorem sapientes. Utrumque Decretum refertur à Patre Labbeo tom. ult. Conciliorum.

35. Condemnationem illam narrat Spondanus ad Annum 1612. n. 3. Idemque Richerius auctoritate Regiâ, & Decreto Facultatis depositus est à Syndicatu ejusdem Facultatis, quem gerebat. Fuerunt etiam multi, qui contra eundem libellum scripserunt: plenissimè consultavit Andreas Duvalius insignis Doctor Sorbonicus, & Regius Theologiæ Professor in Universitate Parisiensi primarius; hæc tamen propterea cessante Richerio à suis molitionibus, quibus multos alios in suas partes allegit, cum vehemènti suspitione Schismatis. Illius libelli præcipuum fundamentum contutavit validissime doctissimus Pater Petavius Aurelianensis è Societate Iesu Theologicorum Dogmatum tom. 3. lib. 13. cap. 14. 15. 16.

Fuit etiam Romæ damnatus Richerij libellus, primùm sine nomine Authoris, dein de non innotato Authore, ut videre est in Decreto sacre Congregationis Indicis 2. Febr. anno 1622.

37. Illustrissimus Cardinalis Perronius in eâ, quam habuit ad tres Ordines Regni Franciæ anno 1614. oratione; tacito Richerij nomine, illius consilium in curandâ novâ operum Gersonij, in ejus effigie cum elogijs, & inscriptionibus editione, detegit, quod scilicet Gersonius adversus Romanum Pontificem scripsisse videretur. Licet enim, ut diximus, Cardinalis Perronius de industria Richerij nomen subtraheret, prodiit se ipsemet Richerius in suarum Vindiciarum præfatione ad Lectorem his verbis: Cardinalis Perronius eidem (Richerio) in Conventu trium Ordinum Regni Galliarum Anno 1615. grandi vitio dederit, quod Joannis Gersonij Doctoris Christianissimi opera de integro novis typis excudi procurasset anno 1606. Tot sunt in Gersonij vitâ ejus operibus editionis prædictæ præfixâ, sententiæ in alijs Richerij operibus isdem verbis repetitæ, ut tacente etiam Richerio, stylus ipse satis eum indicasset.

38. Accusat autem Illustrissimus Purpuratus eum, vel eos (loquitur enim in numero plurali, fortè ut invidiam minuat) qui Gersonij opera de integro novis typis excudi procuraverant, quod Authores deinde fuerint propositionis illius, contra quam tum perorabat, quæque Romano Pontifici omnem prorsus jurisdictionem tum directam, tum indirectam in temporalia Regum adimebat; cùm antea, scilicet tempore Henrici III. Franciæ Regis, quando bellis civilibus flagrabat Gallia, ipsi quasi antesignani, aut potius faces extitissent seditiosæ doctrinæ, quam adversus Regem defendebant, & vulgabant in thesibus disputatis ac typis excusis. Ex quibus thesibus duas istas refert; Certissimum est, Comitissa, seu Esca-

tus de jure Divino, ac naturali Regibus esse superiores. Licetum fuit cunctis Franciæ propolis, arma capere adversus tyrannum, quo nomine intelligebant Henricum III. Addit autem prædictus Cardinalis, putasse illos, culpam posse diluere, si ad alteram partem, & quidem extremam se transferentes, in Summum Pontificem hylum converterent, ac decertarent.

39. Qua in re, subjungit idem Cardinalis, quoniam cum hostibus Ecclesiæ consentiebant, aut saltem propè ad illos accedebant, multos nacti sunt adjuutores, ac fautores, à quibus inducti sunt, ad emittenda, prætextu obsequij Regi præstandi, schismatis semina. Unde constiat, quàm parum famæ suæ consulant, qui à Richetio præsidium accerunt.

Reflexio.

40. Reflexionem super hisce faciendo, ea, quæ Concilij erga Papam superioritatis punctum spectant, reservabimus in proximè sequentem articulum. Interea in hujus Disquisitionis §. 1. à n. 7. quàmplures videre licet Doctores Gallos, qui Papæ supra Reges auctoritatem egregiè defendebant, ad quos Lectorem remittimus. quosque insequentibus paragraphis adduxerimus, plures è Gallia etiam oriundorum Doctorum pro eâ propositione stantium auctoritates. Inter quos pro hac vice audire lubeat sanctum Bernardum in Burgundicâ Galliâ natum, & Abbatem Clavallentem, qui præter testimonium dicto §. 7. n. 2. allatum lib. 7. de considerat. cap. 6. ita scribit: *Mibi non videtur bonus æstimator rerum, qui indignum putat Apostolis, seu Apostolicis viris, non judicare de talibus (causis temporalibus) quibus datum est judicium in majora. Quid vis contemnunt de terrenis possessuiculis hominem judicare, qui & Angelos judicabunt? Habent hac infirma & terrena iudices suos & Reges Principes terræ, quid fines alios invaditis? Quid salcem in alienam messem extenditis? Non quia indigni vos, sed quia indignum vobis, talibus insistere: quippe potioribus occupatis. Denique ubi necessitas exigit, audi, quid sentiat, non ego, sed Apostolus: Si enim in vobis judicabitur hic mundus, indigni estis, qui de minimis judicetis? Ecce igitur, Ecclesiasticæ super causas temporales auctoritatis etiam judicariæ in casibus necessitatis extensionem ab hoc Ecclesiæ Gallicanæ lumine ex ipsomet etiam Apostolo comprobata.*

ARGUMENTUM IV.

Adversariorum.

41. EX parte adversa videtur 4. argui posse à Conventûs Parisiensis quatuor propositiones illas, de quibus hic agitur, circa Pontificiam potestatem sancientis auctoritate, in quo Cœtu Galliarum Antistites emphaticè contestati sunt suam Sedî Apostolicæ debitam observantiam, nec proinde in eo videntur habendi censu, ac si per pravam erga Summos Pontifices affectionem se reddidissent indignos, quibus crederetur. Execrantur enim vel maximè illos, qui Ecclesiæ Gallicanæ libertatum obtentu, Primatum B. Petri, ejusque successorum Romanorum Pon-

tificum à Christo institutum, usque debitam ab omnibus Christianis obedientiam, Sedisque Apostolicæ, in quâ fides prædicatur, & unitas Ecclesiæ servatur, reverendam omnibus Gentibus Majestatem innuere non verentur.

Responsio.

AD hanc adversæ partis argumentationem sæpe dictus Author tract. de libert. Eccles. Gallic. lib. 3. cap. 13. n. 7. respondet in hæc verba. Mirum videri non debet, si hæretici potestatem Summi Pontificis invidiosam & gravem Regibus ac populis ostendent, cum capitalissimi illius hostes sint, & paratiores ad dimittendam Religionis observantiam, quàm ad deponendum erga Ecclesiasticam Monarchiam, odium. Sed mirum est, Catholicos Præsules in deprimendâ potestate Pontificiâ hæreticis excusationem lubministrare. At numquid satis aperte declararunt hæretici, quàm essent etiam civilis Monarchiæ impatientes? Quis credat, eos vero erga Principes sæculares studio adduci ad ferendam graviter Ecclesiæ in Reges jurisdictionem. Num æquiores erga Summum Pontificem, aut Principibus obedientiores fore, sperandum est, si, ut eis prætextus ille præripiatur, Reges Ecclesiasticæ potestati subtrahantur? Ne illi utramque potestatem impatienter ferunt, & si sæcularis jugum excutere perinde illis facile esset, Ecclesiasticæ ope libenter uterentur, eamque tunc, utpote minùs gravem, magis extollerent.

Reflexio.

REFLEXIONEM super istâ responsione faciendo, opportunissimum occurrit mihi dicti Authoris dissertatio ulterior, ibi n. 8. rem hanc ita prosequentis. Dubitari posse, ait, inprimis, an legitima fuerit Illustrissimorum Antistitum Gallicanorum congregatio, quandoquidem se mandato Regio congregatos profiterentur, nullâ Ecclesiasticæ potestatis factâ mentione. Equidem si auctoritas aliqua requiritur in convocante Cœtu, necesse est, ut ille superior sit, habitâ ratione non solum personarum, sed etiam negotiorum in Cœtu tractandorum. Non concederetur Episcopo potestas convocandorum Comitiorum ad expedienda negotia politica, sine auctoritate Principis, vel tum, vel jam olim concessâ. Dum ergo congregandi sunt Episcopi ad definendas controversias Ecclesiasticas, non sufficit auctoritas Regis, cum in hujusmodi rebus, Episcopis ipse, non ei Episcopi subsint.

Ut igitur Antistitum Gallicorum decreta universos Regni fideles obligarent, cum nullus inter eos cæteris omnibus superior sit, non sufficeret, ut Regio mandato convenissent, sed saltem ad ligandos illos, qui vel non omnino, vel liberum consensum non præstitissent, requireretur consensus Summi Pontificis, quem tum Ecclesiæ universæ Caput esse, sine hæresi negari non potest, tum totius Occidentis singula em Patriarcham, ipsa etiam Gallia fatetur.

O 3

Id

Authoritas
cathedra
apostolica
GVI
18.

45. Id suadent plurima antiquitatis monimenta, præsertim facultates à Summis Pontificibus, Vicarijs Apostolicis, ad congreganda Concilia ex universâ Gallia concessa; Legati frequenter missi, &c. Id etiam aperte declaravit Nicolaus I. in Concilio Romano anno 867. scilicet *Concilium generale* (de Concilio Episcoporum Gallicanorum intelligebat, & loquebatur) *sinè Apostolicæ Sedis præcepto, nulli fas esse vocandi.*

46. Multa objecta sunt à Vicario generali Diocæsis Appamiensis adversus Cœtum Parisiensem, quæ illegitimum esse comprobarent. præcipuè, quod ademptâ Concilij Provincialibus libertate, eos eligendi, qui ad Comiticia generalia deputandi erant, ab eorum, qui à Curia præscripti fuerant, deputatione Electores abstinere ausi non fuerint; videntes scilicet, severe habitos, qui Curia desiderijs non acquieverant in negotio, cujus potissimum causa congregandus erat ille cœtus. *Secundò*, quod contra jus exclusi fuissent aliqui à Comitij Provincialibus, quos Curia metuerat liberè pro Ecclesiæ juribus vota sua deprompturos. *Tertiò*, quod iustus de causis ipse Vicarius Generalis illius Cœtus Congregationi sese opposuisset, Sedemque Apostolicam appellasset.

47. Hæc, & fama publica suadent, Curiam, & Aulicos præcipuas habuisse partes in hoc Cœtu, ex quo Decretorum ejus autoritas plurimum notat, etiamsi aliorum Ecclesiasticorum virorum illius Regni consensus accederet. Quis enim nesciat, quàm paucorum sit perseverantia & constantia adversus potentiam sæcularem? Philippum IV. adversus Bonifacium Octavum egregie defendisse, sibi visus est Petrus Puteanus, congestis plurimis instrumentis, quibus totum ferè Regnum illius Principis appellationibus & protestationibus adhæsisse perhibetur: cum hinc potius manifestum fiat, non ratione simul omnes, sed metu successivè, prout deficiebat animus, Regis partes secutos, quod etiam confirmant Historici.

48. Verùm, cum potuerit Rex Episcopos convocare, non quidem ut Concilium constitueret, sed ut consilium peteret, imò potuerint, sicut seorsim singula Concilia Provincialia congregari à proprijs Metropolitanis, ita & simul plura Concilia Provincialia, vel ad Regis invitationem, uti loquebatur Concilium Parisiense Anno 557. vel ex communi consensu, convenire, ut diligentius & maturius res discuterentur, non tantoperè laborandum est in inquirendo; *An legitime congregati sint Archiepiscopi, & Episcopi? quàm utrùm negotia, quæ deservierunt, ejusmodi sint, ut de illis judicium ferre potuerit etiam legitimum Concilium Nationale? nec non; Utrùm verum ac justum sit eorum judicium?*

CONCLUSIO.

49. **P**ropositio, omnimodam supra Reges autoritatem etiam coercitivam Ecclesiæ, seu Summo Pontifici adimens, minimè favor, sed plurimum officit Libertati Ecclesiæ Gallicanæ.

Explicatur. Ansam & occasionem huic conclusioni dederunt, quòd, uti ex antecedentibus constat, moderni Cleri Gallicani superius allatæ propositiones prætendantur, esse quoddam quasi scutum inexpugnabile ad propugnandam & conservandam eam libertatem. Hæc de causâ operæpretium est visum, prælibare; *In quo consistat illius libertatis ratio? Ecclesiæ nomine sub eâ prætensâ Ecclesiæ Gallicanæ libertate, haudquaquam intelligi universalem Laicorum æquè, ac Clericorum Cœtum, sed unicè comprehendi statum Clericalem, constat ex epistolâ Bolqueti Episcopi Montispelesulani ad Stephanum Baluzium datâ, & insertâ libris Dom. de Marca de concordia Sacerdotij & Imperij, ubi post alia sic habetur: Alia est significatio Ecclesiæ, dum fideles omnes complectitur, ut & libertatis, quâ singulos fonte Baptismatis renatos Christus donavit: alia Ecclesiæ, quæ etiam apud omnes scriptores solum Clericalem Ordinem, ut & libertatis, quæ Ius & facultatem, seu potestatem universam regendâ Ecclesiam Sacerdotali Ordini, in primis Petri Apostolorum Coriphæi successoribus, Divinâ constitutione, traditâ comprehendit.*

Libertatem Statûs Clericalis universaliter sumpti optimè describit S. Antoninus 3. p. tit. 2. cap. 3. quòd Immunitas Ecclesiæ sit Privilegium libertatis, vel rerum, vel personarum ad eam pertinentium. Restringendo autem hujusmodi libertatem ad Gallia Regni nationalem Ecclesiam, ejusque statum Clericalem, Petrus Pithæus in libello les libertez de l'Eglise Gallicane videtur Ecclesiæ Gallicanæ libertatem huic verbis complexam asseruisse: *Esse Papa, iniquiens, in rebus spiritualibus supremus agnoscatur, tamen in Franciâ potestas absoluta & indefinita locum non habet: sed cohibetur & limitatur Canonibus, & Regulis antiquorum Conciliorum Ecclesiæ, in hoc regno receptorum. Et in hoc maximè consistit libertas Ecclesiæ Gallicanæ.*

Huic consonat, quod Christophorus Justellus in epist. ad Leschasserium Codici Canonum Ecclesiæ universæ per ipsum edito præfixâ disserit: *Vetus est, inquit, in Senatu Parisiensi sententia, illam libertatem, quatuor primis Concilijs Occumenicis, & ijs, quæ ab illis confirmata sunt, contineri. Et ea, quæ contra sunt, præcipuas appellationibus ijs causas præbere, quæ velut ab abusu interponuntur.*

Has Ecclesiæ Gallicanæ libertates descripsit, & in brevem summam contraxit Petrus de Marca lib. 3. de concord. cap. 1. n. 7. Patet, inquit, vera & genuina definitio hujus libertatis ex sensu Ecclesiæ Gallicanæ, ut sit nempe usus antiqui Juris communis. Harum igitur libertatis ab Ecclesiâ Gallicanâ prætensæ descriptionum accuratiore discussione rejectâ in tertium operis nostri articulum: in præsentî unicè expendemus; *An Regum ab Occumenicâ Pape auctoritate asserta immunitas, sit conveniens modum, ad tuendam illam Ecclesiæ Gallicanæ libertatem?*

* *

*

PRO-

PROBATIO I.

In qua fit refutatio primi Adversariorum argumenti.

53. Quandoquidem Petrus de Marcâ, & Petrus Puteanus inducantur asseruisse, ad libertatem Ecclesiæ Gallicanæ pertinere, ut Rex Franciæ in temporalibus Romano Pontifici non subiaceat. Idcirco sciscitor ex illis; an huic libertati conveniat, ut, si Rex quispiam (quod tamen de moderno Christianissimo Rege pronunciare, summum nefas dixerim) adversus sacrorum antiquorum primævæ potissimum Ecclesiæ, Conciliorum, atque Canonum ab Ecclesiâ Gallicanâ concorditer receptorum decreta, ne dicam, dogmata, ex sua ab Ecclesiastica autoritate in temporalibus immunitatis prætextu, agere pertentaret, quomodo Ecclesiæ Gallicanæ super Concilijs Oecumenicis, & ijs, quæ ab illis confirmata fuerunt, nec non antiquis in Galliæ Regno receptis sanctionibus Canonicis, imò univervo jure antiquo fundata libertas defendat, ac conservari valeat, ubi neque Politici Ordinis Rege superior extaret, neque Ecclesiastica autoritas super Reges non protensa, prævalere jam posset adversus Oecumenicorum Conciliorum, sacrorum Canonicarum Sanctionum, & quorumvis jurium Ecclesiasticorum violationes ac temerationes extremam etiam Ecclesiæ Gallicanæ ruinam minitantes?

54. Dicit forsan aliquis, Regum ab Ecclesiastica, seu Pontificiâ jurisdictione immunitatem restringi ad sola temporalia: illas verò Jurium Ecclesiasticorum temerationes esse intra spheram causarum spiritualium, super quibus Rex nihil habet autoritatis. At esto, Regi denegari autoritatem super causis spiritualibus, sique adeo Conciliorum Oecumenicorum, sacrorumque Canonum sanctionibus, ac juribus Ecclesiasticis: ubi tamen hiæ non tantum immisceret se Rex, sed autoritatem etiam sibi arrogaret, infringendi ea jura Regiæ potestati minimè subjecta, integra maneret illa quæstio; *A quonam tunc cohiberi & coerceri valeret?* nisi saltem pro tali temerationis jurium Ecclesiasticorum, ac usurpatæ Jurisdictionis casu in rebus Ecclesiasticis, causisque propriè, ac merè spiritualibus super ipsum extendi posset Ecclesiastica, supremæ præsertim, autoritatis virga correctoria & coercitiva per Christum Ecclesiæ collata respectu omnis peccati, à quovis sanctæ fidelium communionis consorte fratre patrati.

55. Sed quid, si Rex suam in infringendis juribus Ecclesiasticis, super quibus specificè prætenditur fundata Ecclesiæ Gallicanæ libertas, arrogantiam & proterviam tutari conetur ipso etiam gladij temporalis in Laicos sacrorum Conciliorum ex fidei sanctæ vigore Zelatores, ne dicam, in Ecclesiasticos exercendi rigore? Num in hoc casu negaveris, usum gladij Regij esse quid temporale, sed supervestiri spirituali quâpiam moralitate ad Ecclesiasticæ potestatis forum spectante? Si hoc asse-

rare, luberet seu Petro de Marcâ, seu Petro Puteano; facile conveniret nobiscum, utpotè qui autoritatem Pontificiam ita circumscribimus spherâ moralitatis spiritualis, Regno cælorum tum militanti, tum triumphanti commensurata, ut ejus super temporalia extensionem minimè admittamus, nisi quatenus ista sunt supervestita quâpiam spirituali ad supernaturalis ordinis, seu deordinationis lineam spectatâ moralitate. In statu autem præsuppositæ quæstionis, tam Regi illæ jurium Ecclesiasticorum temerationes, quam harum congruæ à sanctionibus Canonicis præscriptæ, Ecclesiæque Clavium potestati proportionatæ coercitiones, meritò eoque protendantur, quousque se superextendit *moralitatis spiritualis* spherâ per Christum protensa super quodcunque, quod in terris morale est ad Regnum cælorum ordinabile. Hæc igitur unica via est, integra & illa conservandi ac tutandi antiquâ Ecclesiastica, in ipso etiam Dei verbo contenta Iura, super quibus, præacti Gallici Doctores ajunt, fundari libertatem Gallicanæ Ecclesiæ. Viderint ergo, ne hanc inverfam, ac extremæ ruinæ expositam velint, qui Pontificiæ, seu Ecclesiasticæ super Reges etiam, *indirecte* potestatis spheram negant, protendi ad temporalia, nisi hujus asserti sensum esse velint coarctatum ad temporalia quæ talia, non verò quæ vestira moralitate spirituali, ut sic enim non nisi *materialiter* dici possunt esse temporalia, *formaliter* autem præferunt rationem causæ verè spiritualis.

PROBATIO II.

In quâ refellitur secundum partis adversariæ argumentum.

56. Celeberrimæ Universitati Parisiensi sacrarum disciplinarum Matri meritò deferimus universi, eamque fidei Orthodoxæ propugnatricem perpetuam veneramus. At cum non dubitem, quando Christus Petro, ejusque successoribus Pastoralis Oecumenici Officij *indefinitè*, nullo ex Christianis excepto, erga oves suas commisit potestatem, sub illo munere pastoralis comprehendi etiam Regem, maxime Christianissimum; hinc ab illâ Academia edoceri cupio, an non ista super cunctas Christi oves Summi Pontificis potestas Oecumenica, ipsissimis illis Petro prius promissis Ecclesiæ Clavibus sit circumscripta? Quomodo enim hæc Clavium potestas potuisset Petro cum perpetuo ad Ecclesiæ, portis nempe inferi numquam superandæ, statum ordinè, promissa fuisse, nisi Christus eandem voluisset protensam ad Petri successores? Numquid autem illa Clavium potestas eatenus pronuntiatur à Christo, habere ordinem ad Regnum cælorum, idque tum militans, tum triumphans, ut munita sit autoritate ligandi & solvendi quodcunque super terram? Quid ergo sub isto universalily *Quodcunque*, quæ respectum ad cælorum seu triumphans, seu militans regnū habente vocabulo, intelligi potest, nisi quodvis *morale*, ad supernaturale utriusque illius Ecclesiæ finem seu ordnabile, seu ab istâ ordinatione *deficiens*?

ciens? An verò dicere fas esset, Regem Christianissimum ab hoc erga Regnum cælorum ordine exclusum, vel potius illo contentum esse non tantum quoad animam suam, vel etiam quoad spiritualia duntaxat, sed etiam quoad moralitatem suarum publici quoque ac politici Regiminis actionum, imò quoad ipsammet Regiæ dignitatis ad suam Christi charactere insignitam personam, *subjectivam* applicationem? Numquid verò Christus *Matthæi 18.* Ecclesiæ virgam correctoriam, ad Communionis fidelium Ius tollendum extendi aptam, verè que adeò coercitivam super quocunque fratre, sanctæ scilicet fidelium Communionis per Christi saltem characterem *radicaliter* consorti, si peccaverit, stringendam sancivit? Num autem citra injuriam gravissimam dici posset Rex Christianissimus inter hos Christianæ Communionis fratres non esse comprehensus? Num ergo, dum Christus *indefinitè* super omni fratrum communionis Christianæ consortium peccato protendit illam virgam correctoriam, & coercitivam, excipere hinc liceret peccatum Regis, eo ipso, quòd peccatum sit à debita ad Regnum cælorum ordinatione deficiens? Numquid igitur hoc Regis sub istâ debita ad Regnum cælorum ordinationis deficientiâ spectatum, continetur etiam sub illo *quocunque* super terram *moralis*, super quo per Christum est definita Clavium Regni Cælorum potestas solvendi ac ligandi? Numquid ergo, sub isto *Quocunque* omni nodam ad Regnum cælorum ordinabilem, vel ab isto ordine deficientem *moralitatem* complectente, includitur Regiæ quoque potestatis exercitium, ejusque ad hanc personam applicabilitas, quâ superinduens *moralitatem* in Regnum cælorum à Christiano viro ex intrinseco etiam characteris in Baptismate suscepti debito etiam speciali ordinabilem? Quòd si ergo Pontifex Maximus ex Ecclesiæ sanctæ extremâ necessitate super Ius Regiæ Majestatis non quidem *in se formaliter* spectatum, sed quâ huic individua personæ *subjectivè* inexistens, secundum quod superinduit *moralitatis* in Regnum cælorum ordinabilis, sicque adeò *materialiter* duntaxat consideratum, nempe quâ illâ *moralitate* ad Ecclesiæ Claves indubitata supervestitum, extendat virgam correctoriam, ipsamque adeò solvendi potestatem; quomodo fieri potest, quòd non *directè* à tali Rege tollatur Ius Regium, utpote quòd respectu ipsius personæ ex tunc ita sit solutum, ut juxta Christi Domini verbum solutio ejusmodi comprobetur in cælo, ac proinde in foro etiam *conscientiæ* debeat rata haberi? Super hisce igitur disquisitionibus meis cuperem à celeberrimâ Parisiensi Academiâ edoceri, certâ erga hanc fidei propugnatricem perpetuam Universitatem fiducia fretus, meos de Pontificia super Reges autoritate sensus ab eâ non fore alienos: quod enim de illo speciali circa Concilij Oecumenici supra Papam autoritatem articulo propugnabat illa præcipua Schola, id à nobis *sequenti articulo* discutietur.

PROBATIO III.

In quâ confutatur *tertium* adversæ partis argumentum.

Misso hîc articulo de Concilij Oecumenici supra Papam autoritate, capere haudquam possum, quâ consequentiâ Clerus Gallicanus ex intentione, *principium* aliquid, *vi cuius tunc esset Ecclesiæ Gallicanæ libertas, statuendi,* sanxerit illam de Pontificiâ potestate super Reges non protensâ propositionem? Quomodo enim quidquam Iuris Ecclesiastici residuum tandem remanere poterit? Dum si Reges ejus facere contendant diminutionem, nullâ jam Ecclesiasticâ autoritate defendi poterit adversus temporalem Regiæ autoritatis gladium? Sed de hoc dicebamus in *præcedente primâ probatione.*

PROBATIO IV.

In quâ discutitur autoritas Cœtus Parisiensis super propositionibus præinsinuatæ decernentis.

AUthor *tract. de libert. Ecclesiæ Gallic. lib. 3. cap. 14.* proponit hanc quæstionem; *Vtrum Cœtus Parisiensis potuerit definire quæstiones generales circa potestatem Ecclesiasticam?* Cujus proinde quæstii resolutionem ex eodem Authore proferendam hîc duximus *ibidem*, disserente in hæc verba. Quæ Cœtus Parisiensis declaravit, ejus tunc conditionis, ut, si vera esset Gallorum doctrina de potestate Concilij Oecumenici supra Papam etiam extra casum Schismatis, à Concilio Oecumenico, non autem à Comitibus Cleri Gallicani, vel à Concilio Nationali fuisset determinanda.

Nam agitur de jure non solum Summi Pontificis, sed etiam Concilij Generalis, imò de Ecclesiæ universæ securitate, nempe ad quem pertineat autoritas, Decreta irrevocabilia circa fidem edendi; an potestas Ecclesiastica habeat aliquam potestatem in temporalia Regum, & Principum &c? Quomodo ergo potest Ecclesiæ Gallicana, ubi de fide, de moribus, ac generalibus disciplinæ capitibus est quæstio, sententiam, inauditis etiam partibus, proferre? Numquid causæ istæ inter majores referri non merentur?

Respondent fortassis, se, quod jam à Concilio Constantiensi definitum fuerat, declarasse, ne à fidelibus ignoraretur. Sed primò quoad potestatem Ecclesiæ supra temporalia Principum, Concilium Constantiense contrarium sensit, uti *superius* est monstratum. *Secundò*, quoad autoritatem Concilij supra Summum Pontificem, non solum plurimi Pontifices (quorum fortasse sententia in suspicionem traheretur, licet non minùs suspecti sint Episcopi, cum sibi non quidem divisi, sed conjunctim supremum Pontificem subijcere conantur) sed etiam quàm plurimi Doctores ex universis Ecclesiæ partibus, decreta Concilij Constantiensis de casu schismatis duntaxat interpretantur. An ergo ad Ecclesiam

